

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. 50 cr. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

De Anul-Nou.

„Foaia Poporului” a împlinit 4 ani de viață și acum intră în anul al 5-lea.

O asemenea viață nu e lungă pentru o foaie, care trăește în împregiurări firești. Ea e însă lungă, foarte lungă chiar, pentru o foaie, care trebuie să trăească, — și să lupte ca să trăească, — în împregiurările în care trăește și luptă „Foaia Poporului”.

Aceste împregiurări nu sînt nici bune, nici prielnice, dacă ne mărginim să judecăm lucrul numai pe din afară, fără să ne dăm puțină osteneală de a-l pătrunde și a-l înțelege mai adânc; dacă însă căutăm să răsbatem cu judecata până în miezul lucrurilor, atunci înțelegem numai decât că împregiurările, de care am fi îndreptățiți să ne plângem la întâia vedere sînt împregiurări bune, sînt semne care ne vestesc alte vremuri, după-cum cea dintâi rîndunică și cele dintâi vioarele ne vestesc primăvara cea frumoasă.

Să ne dăm puțin socoteală de lucruri.

Noi sîntem, pe locurile aceste, *trei milioane de Români*, — și *trei milioane* de oameni, cari vorbesc aceeași limbă și cred în aceeași lege, alcătuesc un popor, vrednic de a fi luat în băgare de seamă de ori-cine.

Nu de ieri de alaltăieri noi stăpănim aceste locuri, ci de aproape două mii de ani. Străbunii noștri s'au luptat și au biruit pe cei-ce le stăpăneau mai înainte și ni le-au trecut apoi nouă ca o moștenire națională, ca să le lucrăm, să le facem roditoare, să le împodobim, să le apărăm împotriva dușmanilor și să le trecem din tată în fiu până la cel din urmă dintre noi.

Stăpînind pămînturile strămoșești, noi nu le lăsam să cadă în paragină, ci lucrăm zi de vară până 'n seară, pentru-ca să ne putem hrăni familiile din roadele muncii noastre și pentru-ca să putem da stăpînirii dările ce ni-le cere, pentru a ne chezașului liniștea și buna viațuire a tuturor laolaltă.

Mai mult decât atîta nu s'ar pute cere, pe sfînta dreptate, dela niște oameni de omenie și dela niște buni cetățeni.

Dar' — ce să întîmplă?

Pe cînd noi ne facem datoriile noastre, stăpînirea nu și le face pe ale ei, — măcar că și ea are datorii de îndeplinit față de noi.

Ea ne cere banul nostru, — și noi îi dăm; ea ne cere ficiorii noștri pentru armată, — și noi îi dăm; ea ne cere ca să nu lungim vorba, — tot felul de jertfe, de avere și de sînge, — și noi le dăm pe toate.

Ce ne dă ea, în schimb?

Necazuri și suferințe, prigoniri și fărădelegi!

Noi dorim și cerem o bună ocîrmuire, o bună gospodărie pentru afacerile și nevoile noastre; în loc de aceasta ni-se dă cu rea voință o ocîrmuire nepărintească și o destrăbălătă îngrijire a afacerilor noastre obștești.

Noi dorim și cerem judecatori drepecți, cari să nu ție partea nimereuia și pe nimenea să nu nedreptătească, în loc de aceasta ni-se dau prigonitori, cari își bat joc și de noi, și de legi, și de dreptate.

Noi dorim și cerem să fim luați în seamă, ca niște oameni liniștiți, cari nu voesc rîul nimereuia, ci voesc numai să trăiască în pace, lăsînd și pe alții să trăească; în loc de aceasta noi sîntem priviți ca și cum am fi niște dușmani ai țerii, ca niște rîu făcători, ca niște oameni primejdioși și fără de nici o rînduială, de cari toți își pot bate joc ori-cînd și fără nici o răspundere.

Și adecă, pentru-ce toate aceste?

Pentru-că sîntem Români, — și pentru-că stăpînirea de astăzi nu e românească, nici prietină Românilor.

Aceasta se ni-o însemnăm bine, pentru-că numai așa o să înțelegem rostul politiceii, împotriva căreia noi ne ridicăm cu toate puterile noastre.

Opt sute de ani după-ce noi am fost aduși pe locurile aceste de marele împărat Traian, au năvălit peste noi și s'au statornicit pe cîmpurile noastre mînoase Maghiarii, un popor pe atunci pe jumătate sîlbatec.

Fost-a năvălirea lor nenorocirea noastră? fost-a ea o bătaie a lui Dumnezeu? Ori-ce ar fi fost, trăim de o mie de ani împreună cu el, alcătuiind una și aceeași țeară. Și de multe-ori, în mersul vremurilor și după împregiurări am împărtășit cu ei aceeași soarte, luptînd împotriva

acelorași dușmani, suferind de aceleași dureri și veselindu-ne de aceleași bucurii.

În toate vremurile însă Români au avut să sufere din pricina îngâmfariei și încrederii peste măsură de mare a Maghiarilor. Străbunii noștri au luptat pentru țeară și și-au vîrsat sîngele pentru neatîrnarea ei; conlocuitorii noștri Maghiari însă au cules numai pe seama lor toate fructele isbînzilor împreună câștigate.

Și străbunii noștri au fost îndelung răbdători. Peste toate au trecut, crezînd că toate o să aibă o margine și un sfîrșit. Numai arare-ori, cînd cuțitul ajungea prea tare la os, ei și-au arătat nemulțumirea. Și atunci ei au făcut pe dușman să scrîșnească de ură și să tremure de frică.

Dar' ori-cît îndelung răbdători ar fi fost străbunii noștri, de cîteva lucruri totuși ei n'au dat voe dușmanilor să se atingă: Ei nu le-au dat voe să se atingă de limba noastră, de datinile noastre curate și de sfînta noastră lege. Din potrivă, ei au păstrat limba, datinile și legea, cu scumpătatea cu care s'ar păstra o comoară de mare preț și le-au trecut, din tată în fiu și din viță în viță, până la noi, urmașii lor de astăzi.

Ear' astăzi?...

Astăzi aceleași încercări vinovate și aceleași siluiri neomenoase se fac împotriva noastră, pentru a ni-se răpi limba, legea și datinile strămoșești. Astăzi, deși cerul pare a fi senin și deși nu curge o picătură de sînge, lupta dintre noi și cei cari voesc să ne perdem firea de Român, e mai întezită și mai inversunată decât ori-cînd.

Dușmanii noștri au ajuns la putere, — și ei uită că toate'n lumea asta sînt trecătoare. Ne cer, cum am zis, dări și noi le plătim: ne cer soldați și noi le dăm. Ear' în schimb ei ne hărăzesc numai prigoniri și nedreptăți.

De limba noastră ei nu voesc să ție nici o seamă, ca și cum ar fi limba unui, sau cîtorva, și nu limba a trei milioane de oameni, a trei milioane de buni cetățeni; de toate așezămintele noastre ei se ating cu mîni necurate și cu gânduri rele; și peste tot noi sîntem priviți ca și cum am fi fost supuși cu sabia, deși nici-cînd o asemenea nenorocire nu ne-a lovit, deși

Dumnezeu ne-a ferit de o asemenea umilire.

Ce ar voi ei?

Să ne lăpădăm de toate, să pămăm amintirea părinților noștri, să ne prefacem în Maghiari, în scurt: să nu mai fim ce suntem, ci să fim ceea-ce și mintea și inima ne zice că nu suntem!

Dar' una ca asta nu poate să se întâmple.

Avem fiecare căsuța, bordeiul ori coliba noastră și petecul nostru de pământ, la care ținem, pentru-că sunt ale noastre; dar' averea noastră cea mai mare și cea mai scumpă moștenire, de care nu ne putem despărți, și n'avem dreptul să ne despărțim odată cu viața, este limba, legea și datinile noastre străvechi, care alcătuiesc naționalitatea noastră românească.

De această comoară națională nimeni să nu se atingă. E tot ce avem mai sfânt pe lume!...

Nimărui nu cerem să se prefacă din om de altă lege și de altă naștere în Român; nimeni să nu ne ceară să ne lăpădăm de limba și de legea noastră și să ne prefacem în altă seamă de oameni decât aceea-ce Dumnezeu însuși ne-a lăsat să fim.

Și cu toate aceste dușmanii noștri ne urăsc și ne lovesc tocmai din această pricină. În rătăcirea lor, ei își închipuiesc pe semne, că de frică și de silă avem să ne lăpădăm de toate, și să ne prefacem din Români, Maghiari.

Se 'nțelege, că dușmanii noștri se înșeală. Un om poate să fie mișel, un popor însă nici-odată. Și s'au decapitat, în vremuri chiar împărați puternici, — nici-odată un popor.

Dar' dacă aceasta e adevărat, tot atât de adevărat e și aceea, că trene să luptăm din răzputeri pentru drepturile noastre. Lupta e viața unui popor, lăncezeala e moartea lui

„Foaia Poporului“ e una din puternicile arme de luptă ale poporului nostru. În ea se arată fărădelegile stăpânirii; în ea ne putem spune cuvântul nostru la ori-ce împregiurare: în ea poporul își vede, ca într'o oglindă, nevoile și suferințele, ranțele de care suferă și leacurile ce trebuie să le întrebuițeze pentru a lor vindecare.

„Foaia Poporului“ nu poate și nu trebuie să lipsească din casa nici unui bun Român.

Ca să biruim, avem nevoie de lumină. Poporul trebuie să fie luminat asupra drepturilor și datoriilor sale. Un om luminat prețuiește cât zece, ear' un popor luminat e puternic și stăpân pe soarta și pe viitorul lui.

„Foaia Poporului“ luminează voește să împartă în poporul românesc, — lumină dătătoare de curaj, de mângâiere, de viață.

Multe greutăți ni-s'au făcut din partea stăpânirii și multe pedeci ni-s'au pus în cale, cu nădejdea că „Foaia Poporului“ nu va mai eși, ear' poporul va rămâne în fatunerec.

Nădejde deșertă!

Cu cât greutățile au fost mai mari și pedecile mai numeroase, cu atât și noi și poporul am făcut mai multe jertfe că să ne păstrăm și să ne îmbunătățim din zi în zi mai mult „Foaia Poporului“

Loviturile ce ce ni-s'au dat după vremuri, nu neau descurajat, ci mai virtos ne-au întărit în credința că lupta noastră duce la ținta mult dorită. De aceea ziceam la începutul acestui articol că împregiurările în care „Foaia Poporului“ trăește și luptă par rele și neprielnice la întâia vedere, pe când ele sunt bune și prevestitoare de vremuri frumoase, dacă privim lucrurile mai adânc, până în miezul lor. Sunt semne bune de oare-ce dușmanul își perde capul și te lovește numai atunci când loviturile tale îl dor, când lupta și împotrivirea ta sunt pedece supărătoare în

calea planurilor lui reușite și inovate.

Cu toate aceste nepăsători și prea increzuți în biruința noastră nu trebuie să fim. Din potrivă, trebuie să ne obișnuim cu gândul că trebuie să facem cu atât mai multe jertfe, cu cât împregiurările prin care trecem sunt mai grele.

Din partea noastră, noi am căutat și căutăm să îmbunătățim necontentit „Foaia Poporului“. Acuma chiar, la începutul anului său al 5 lea de viață, am hotărât ca ea să apară în fiecare Duminică cu chipuri.

Suntem încredințați că poporul a cărui este foaia, ne va judeca bine pentru această hotărâre și ne va încuraja cu spriginul său, ca să ne putem duce lupta înainte și să-i putem da și lui o foaie din ce în ce mai bogată și mai potrivită cu nevoile, năzuințele și gusturile sale.

Astfel făcându-ne cu toții datoria, putem fi încredințați de izbînda noastră. Poporul se va lumina tot mai mult, ear' când poporul va fi pe deplin luminat nici o grijă nu vom mai avea că poporul românesc, care a stat optsprezece sute de ani ca o stîncă neclintită în mijlocul valurilor furioase și trecătoare, va mai fi amenințat de cineva în limba, legea și datinile sale, în ceea-ce alcătuiește firea noastră națională românească, comoara noastră cea mai scumpă, mândria noastră cea mai mare.

Pătrunși de aceste gânduri, intrăm în Anul-Nou.

„Politica noastră culturală națională“. Maghiarii, de dragi ce ne au, mereu să ocupă cu noi și cu cauza noastră prin scrierile lor. După cartea lui Beksics, a scos un politic ungar, sub numele „Somogyi“, o nouă cărtiță, despre cauza noastră cu titlul de mai sus. „Somogyi“ e năcăjit pe Beksics, pentru-că acesta s'a scăpat să scrie în cartea sa, că de 30 de ani Maghiarii, cu toată truda n'au putut să maghiarizeze pe nimenea dintre noi. Planul de a împreuna pe Maghiarii din Ungaria cu Sécuii, zice Somogyi, că l-a croit întâiu Vargha Gyula.

FOIA.

Insula șerpilor.

De Carmen Sylva.

A fost odată un poet roman pe care l' chema Ovidiu. El a scris multe istorii frumoase, și astăzi încă, peste 1800 de ani, oamenii găsesc plăcere citind ce a scris el, și până și în școli învață copiii să-l priceapă. De oare-ce Ovidiu trăia pe vremea împăratului August, se obișnuise cu bogăția și cu luxul. El era bogat și foarte admirat, și scrisese într'o liniște sênină „Metamorfozele“ sale. Nimeni nu știe cam ce a putut să se întâmple, sau cu ce a supărat pe împărat; atât se știe numai, că a fost exilat (alungat) într'o țeară, căreia îi zicea pe vremea aceea Moesia; țeara asta de atunci încoace a fost în stăpânirea multor domni, până-ce a ajuns în stăpânirea Turcilor cu numele de Dobrogea. Dar' regele Carol al României trecu Dunărea și o luă dela Turci după-ce îi bătă.

În Dobrogea e un oraș, care se chiamă Constanța, dar' pe vremea Romanilor se chema Tomi. Acolo fu trimis Ovidiu în exil, foarte departe de Roma cea bogată, într'un loc pustiu pe țărmul mării Negre, unde nu cunoștea un suflet măcar, ba unde nici oameni nu prea erau, ci numai nêsip și mlaștine să întindeau cât vedeai cu ochii. Pe lângă aceasta și marea își rostogolea valurile într'o veinică monotonie și era așa de întunecată și de posomorită de par'că nu se oglinda cerul într'însa. Mai erau și niște viscole de nici nu bănuise Romanul că sunt pe lumea asta undeva, ear' vara o arșiță de soare de țî-se usca gura.

În locul unde se află astăzi marelui hotel europeanesc, „Carol“, și unde se plimbă de colo până colo femei gătite, ascultând muzica militară care cântă, ca în toate locurile de băi, pe acolo umbla bietul Ovidiu singur și trist.

Nimic nu-i înveselea ochii; împregiur erau numai colibe făcute din pământ galbin amestecat cu pae și ici și colo câte un pom singuratic care-și întindea crăcile uscate peste

câte o mlaștină de mirosea urt și câțiva oameni oacheși tare a căror limbă nu o înțelegea. Isoare cu apă limpede nu prea erau multe și poetul exilat învățase să prețuiască apa proaspătă mai mult decât prețuia mai nainte cele mai alese vinuri din pivnița sa.

Romanii cari se mai aflau pe acolo erau oameni pe cari înainte nu i-ar fi onorat cu o vorbă sau cu o privire, slujbași cari erau învinovați de furt și osândiți, și de sigur că nici n'ar fi putut s'o ducă acolo și că ar fi murit de mare mâhnire, dacă n'ar fi avut o mângâiere. Ori-ce om trebuie să aibă o mângâiere pe lumea aceasta, măcar de ar fi numai o culegere de fluturi sau de peceți, o floare la fereastră, o pasăre, un câine, un șoricel ori un păianjen.

Ovidiu avea un șerpe, un șerpe mic drăguț detot, care sta într'una încolăcit de gâtul sau de brațul său și ai cărui ochi mici îi povăsteau minuni.

Am spus că el scrisese „Metamorfozele“; după părerea lui șerpele acela era vr'o metamorfoză, vr'o schimbare, poate vr'o princesă

Ne spune apoi, că *ministrul de culte se străduiește mult a îndeplini această împreunare prin cultură*, adică prin întemeierea de școale de stat în comitatele Bihor, Cojocna, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș etc. Dintre cele 400 de școale millenare, 172 se deschid în comitatele acestea. În văile Crișurilor, a Someșului și Murășului trebuie aplicată o politică care să aibă drept urmare o alipire la patria maghiară. Încolo „Somogyi“ are cam aceleași părerii ca Beksics, ridicarea nației maghiare, numai cât el așteaptă mari izbânde dela școale în această lucrare, căreia se-i vie în ajutor politica de colonizare, de agricultură și industrie.

Mari isprăvuri fac Maghiarii pe — hârtie.

Pentru votul universal în România. Sub numirea de „vot universal“ se înțelege acea întocmire în o țeară, prin care se dă drept de vot sau de alegere la toți cetățenii cinstiți, la alegeri de deputați pentru dietă ș. a. fără de a fi împedecat prin lipsa de avere nici cel mai sărac. Întocmirea aceasta dreaptă este în ființă în cele mai înaintate și culte țeri din Europa și America. România, țeara care a apucat pe calea cea bună a înaintării, încă se pregătește a urma și în privința aceasta pilda statelor culte. Cel puțin o mișcare îmbucurătoare s'a pornit pentru introducerea votului universal. În ședința din 26 Decemvrie a. c. a camerei române deputatul *V. G. Morțun* a vorbit despre aceasta și apoi a înaintat un adaus la adresa deputaților, prin care Regele e rugat să introducă votul universal. Adausul său amendament (cum de obicei se zice) iscălit de 26 de deputați, este următorul: „Și ca o mai mare dovadă de bunavoința ce avem pentru poporul dela țeară ne socotim datori să ajutăm guvernul Maiestății Voastre și în îndeplinirea făgăduinței dată de a introduce votul universal.“

Asupra acestui lucru s'a încins o dispută, din care se vede, că mulți din deputați sânt de părere, că dreptul de alegere trebuie lărgit în o formă oarecare. Înclinări de aceste sânt în toate țerile; acum mai nou s'a lărgit dreptul de alegere în Austria.

Numai stăpânitorii noștri nu vreau să facă nimic; de lărgirea dreptului de alegere Maghiarii se tem ca Necuratul de sfânta cruce, căci atunci ar eși la ieveală slăbiciunea lor. — Dar' de ce se tem, nu vor scăpa. Vremea li va sili și pe ei a primi întocmirile drepte, cu voia sau fără voia lor.

blăstămată, o exilată, ca și dânsul, și sta ciasuri întregi să se gândească de unde venise princessa, cât de frumoasă trebuie să fi fost și ce nenorocită era mica, lucitoarea Colubra, cum îi zicea el. Într'o zi, pe când gândurile lui călătoreau astfel, se uită țintă spre mare, până-ce i-se închiseră ochii și căzu într'un somn dulce. Atunci visă un vis minunat. Visă că șerpele lui căpătase glas omenesc și îi șoptea blând la ureche:

— Aide, ai, vino cu mine la insula dela gura Dunării, căreia îi zice insula Șerpilor și acolo să vezi mormonfoze!

Se deșteptă.

Șerpele sta liniștit de în giurul gâtului, seu, par'că n'ar fi spus nimic. Adormi ear' și Colubra îi șopti ear':

— Hai la insula Șerpilor, încrede-te în prietenul tău.

Poetul se deșteptă încă odată și se uită la micul animal, care sta tot așa de liniștit ca mai înainte după gâtul seu și-l privea cu ochi cumiști.

Dr. Dumitru Radu.

— Episcopul Lugojului. —

Una dintre puținele întâmplări îmbucurătoare ale anului trecut, este fără îndoială denumirea de episcop al Lugojului în persoana P. S. Sale *Dr. Dumitru Radu*. La timpul seu vestea acestei denumiri a umplut de bucurie

toate inimile bineșimțitoare românești. Aceasta bucurie ne însoțește și în anul acesta nou, care ne zimbeste acum, și nădăduim, ca ea se fie isvor de multe lucruri îmbucurătoare pentru noi toți, sevrșite în viitor, de noul episcop al Lugojului.

În timpul seu „*Foaia Poporului*“ a fost spus în nrul 48 din anul trecut multe bune

Mai dormi încă odată și pentru a treia oară îi zise șerpele:

— Ai cu mine, că n'ai să te căiești!

De astă dată însă se deșteptă tocmai când zicea Colubra cele din urmă cuvinte și când se uita la el cu așa băgare de seamă, cu o privire așa de pătrunzătoare, încât Ovidiu se gândi:

— De ce să nu mă duc să văd insula Șerpilor? Mai urit ca aici n'are să fie, și o să fie o schimbare în viața mea, cea în care nici o schimbare nu se mai întâmplă; și, dacă o fi să mă mănânce șerpii, m'or mânca și asta e; atunci scap de nenorocirea care mă doboară.

Luă o luntre cu vâslași buni; luă delele mănării pentru câte-va zile și porni pe mare. Ajunse cu greutate la insulă, de oare-ce Marea-Neagră e mai rea cu mult decât Oceanul-cel-mare, căci așa se întâmplă întotdeauna: oamenii cei mici sânt mult mai supărăcioși și mai ciudați, decât cei mari și tari, cari nu se infurie așa iute și sânt mai răbdători și mai mărinimoși.

și frumoase despre Dr. Dumitru Radu. Astăzi când putem înfățișa cetitorilor noștri și portretul cel mai nou al noului episcop, ne simțim îndemnați se spunem earăși câte ceva, pentru-că noul episcop român este *fiu de țeran român*, ajuns numai prin ajutorul lui Dumnezeu și prin învățătura sa la înalta treaptă de arhiepiscop în biserica românească. Dacă spunând ce avem de spus, mai repetăm unele lucruri spuse odată, o facem aceasta pentru cetitorii noștri cei noi, cari în anul trecut n'au avut „*Foaia Poporului*“.

Dr. Dumitru Radu s'a născut la 1861 în comuna *Ujfalău* (com Alba inferioară) din părinți țerani fruntași, cari amândoi trăesc și azi. Școalele normale le-a făcut în *Aiud*, ear' învățătura gimnasială a făcut-o apoi la gimnasiul din *Blaj*, unde totdeauna a fost între cei mai de frunte studenți. După-ce a sfinșit clasa a VI-a gimnasială, metropolitul *Vancea* l-a trimis la *Roma*, în colegiul (seminariul) grec așa numit „al sfântului Atanasie“. Ca alumn al acestui colegiu a învățat filosofia și teologia în vestita școală înaltă de teologie numită *De propaganda fide*, unde s'a distins mai ales prin două dispute publice, susținute în ființa de față a Sf. Sale *Leo XIII*, pentru cari a fost premiat (cinstit) cu două frumoase medalii de aur.

Sfinșind studiile a fost sfințit de preot, încununat cu titula de *Doctor în teologie și filosofie* s'a întors în patrie. Metropolitul *Vancea* l-a aplicat întâiu la cancelarea metropolitană. În primăvara anului 1886 a fost trimis apoi de Papa dela *Roma* cu învoirea metropolitului seu, ca preot gr.-cat pentru României uniți locuitori în București. Aci a fost totodată și ca profesor de teologie și mai târziu și ca rector în seminariul catolic din capitala română. Pentru lucrarea sa și meritele câștigate acolo, ordinariatul catolic de București i-a dat titlul de protopop onorar, ear' metropolitul *Vancea* l-a denumit și de econom al întregii arhiepiscopice latine de București.

În București de altfel și-a câștigat stimă și iubire și din partea cercurilor politice.

M. Sa Regele Carol l-a primit de mai multe-ori în audiență și se zice că-l prețuia mult.

Cu ocaziunea înaltei visite, ce *Monarhiul nostru* a făcut la curtea română, Drul Radu

Poetul cel melancolic fu aproape să fie pedepsit că voise se moară, era să fie prins cu vorba. Dar' marinarii nu erau sătui de vieață ca el, și luptară cu elementul sôlbatic, supărați de această călătorie.

— Ce de caznă pentru un ostrov plin cu dihănnii otrăvite! bombăneau ei.

Și se uitau încrunțați la poet, care mai-mai era să se întoarcă, de teamă să nu se răscoale vâslașii, dacă nu simțea de câte-ori vrea să se întoarcă, că-l strânge șerpele ușor, tot îmboldindu-l să stăruiască a merge înainte. Simți de mai multe-ori, chiar cum bătea din codiță cu nerăbdare și cum își întindea capul înainte și cu băgare de seamă tot în partea aceea mereu.

— Iacă și ostrovul! mormăiră în sfinșit vâslașii.

— Unde e? întrebă Ovidiu; căci nu vedea nimic.

— Colo unde e bucățica aia de pământ, ăla e ostrovul!

Poetului nu-i prea plăcu când văzu bucățica de năsip cu niște leasă rară, dar' mai

a avut cinstea de a fi primit în mod foarte bun în audiență la Majestatea Sa Împăratul-Rege.

Astăzi încă noul episcop locuiește în București. La 15 Ianuarie însă va veni la Blaj, pentru a se pregăti de sfințirea sa de episcop, care se va săvârși în 11 Februarie, în ziua celor trei sfinți arhieri. Sfințirea o face metropolitul Blajului *Dr. Victor Mihály* însoțit de ceilalți doi episcopi uniți, Episcopul *Mihail Pavel* dela Oradea-Mare și Episcopul *Ioan Sabo*, din Gherla. În scurt după-aceea va fi introducerea noului episcop în scaunul seu arhieresc din Lugoj, care se va face cu mare strălucire.

Înțelegem, dacă cetitorii noștri țerani, vor fi doritori a auzi ceva și despre părinții noului episcop românesc.

Când vestea, denumirii de episcop al Lugojului s'a lătit pînă la Români nicăiri ea n'a deșteptat bucurie mai mare, ca și în casa lui *Ioan Radu* din *Ujfalëu*. O bucurie ca aceasta nu se poate descrie. Se adunaseră toți membrii familiei, mulți la număr, ca să întrebe, căci nu le venia a crede ca părintele Dumitru, ori-cât de învățat și vrednic îl știau, se fi ajuns așa de tiner încă episcop.

— Vezi nănaș! — zise badea Radu, către *Anica Domșa*. — adusu-ți-ai aminte, când l'ai ținut la botez, că pe cine ții în brațe?

Badea *Ioan Radu*, sau *Radu al bătrân*, cum îi zic oamenii din sat și din jur, este un bărbat de 59 de ani, om voinic, înalt, rumen în obraz, sănătos, puternic și om cinstit și de omenie, de i-a mers veste bună în toate părțile. Tot așa de binevestită este și soția sa *Paraschiva Maior*, din *Tempăhaza*, o comună care e una cu *Ujfalëu*, se țin de una și aceeași biserică, numai că fiecare își are primăria sa dechilin. Familia *Maior* încă e o familie de frunte în *Tempăhaza*. Mama noului episcop are trei frați învățați, toți domni de frunte și Români buni. Cel mai mare *Dr. Ioan Maior*, e avocat în *Lugoj*; altul *Vasile Maior* e județ la judecătoria cercuală din *Husășeu* (lângă Blaj) și celalt, *Dr. Iacob Maior* este medic (doctor) în *Lugoj*.

Badea *Radu* »al bătrân« încă este dintr-o familie de frunte, de iobagi harnici, și are încă 2 frați, ambii tatâni de familie. Unul este *Mihail Radu*, măestru faur și poprietar în *Ujfalëu*, celalalt e *Teodor Radu*, primarul satului.

mult din pricina supărării vălașilor decât din pricina puțin atrăgătoarei priveliști. Căci lui i-se părea peste tot cam tot atât de urt, astfel încât nu-i păsa de era nițel mai urt; șerpele începuse să joace cum trebuie, de pare-că înnebunise de bucurie, și lui îi făcu plăcere că văzu ce mulțumită era singura ființă, care îi era scumpă.

Când puse piciorul pe pământ, duse mâna la gât. Numai simți nimic. Colubra lui plecase. Plin de întristare, se gândi: „Vrea să zică voiai să vii la insulă, numai ca să mă părăsești. Doar nu erai om, ca să faci ca ei!

Porni întristat pe năsipul adânc, după-ace: făgădui vălașilor că se va întoarce curând; vru să le caute apă, dar' lor le plăcu mai mult vinul pe care îi luaseră cu densii, și nu trecu mult și toți zăceau dormind beți morți. Ovidiu se depărta oftând.

— Acum am pierdut tot, cugetă el.

Și, pentru-că nici un suflet nu-l vedea, nu-i fu rușine și plânse...

(Va urma.)

Ca un semn bun pentru firea acestei familii e destul se amintim, că — lucru rar de tot — frații *Ioan* și *Teodor Radu* au trăit tot împreună nedespărțiți cu moșia, chiar și după-ce s'au însurat și amândoi aveau copii mai mulți. Viața aceasta întru adevăr frățească, a ținut 14 ani și după-ce s'a însurat *Teodor*, cel mai tiner, adevă până la anul 1888, când se însură al doilea ficior al badii *Radu*, *Niculiță*. Toți oamenii se mirau de aceasta viață frumoasă ce o duceau cele două familii de frați. Ei lucrau împreună moșia părintească, creșteau copii, îi purtau la școală, și agonisau frumos fără nici o ceartă, fără cea mai mică neînțelegere.

— »Trăiesc ei bine acum — ziceau unii oameni din sat — dar' nu cred să nu se sfădească la *despărțire*. — Și nici atunci, când s'au despărțit, spre uimirea tuturor n'a fost nici o sfadă, dimpotrivă s'au despărțit între lacrimi de iubire, ca adevărați frați.

Badea *Ioan Radu* s'a apucat și a zidit pe un loc nou o casă nouă, frumoasă, șură nouă, grajduri, și tot ce trebuie unui plugar bun, și când au fost toate gata și-au împărțit frățește moșia, pământurile, vitele, unelte, tot până la o găină și la un puiu, și s'au despărțit plângând.

Badea *Ioan Radu* are 3 ficiori și o fată: *Dumitru*, episcopul, *Niculiță*, de 31 de ani care e plugar ca și el, tată a 4 copii, *Iacob* preot, doctor în teologie; *Teodora*, măritată *Iacob Teușan*, în *Teiuș*. Cel mai mare dintre ficiori a făcut acum și cea mai mare bucurie și mulțumire părinților sei. În copilăria sa, se zice, lui *Dumitru* îi plăcea mult să pescuiască în *Murăș*; odată a și prins un pește cât el de mare. Și de atunci i-a zis cineva, ca și lui *Sântu-Petru*, că se va face pescuitor de oameni. S'a și făcut, spre bucuria părinților sei și a tuturor oamenilor de bine.

Eată, iubiți cetitori ai »*Foii Poporului*«, v'am arătat icoana unei familii harnice românești, din care putem învăța cu toții și ne putem încredința de ce mare folos este *învățătura de carte și școala*.

Vedeți badea *Ioan Radu* din *Ujfalëu*, nu e un om prea bogat, doar' va avea vr'o 50 jugere de pământ; ba nu e nici om învățat; dînsul nu va putea ceti nici aceste șire, căci nu știe carte; dar' e un om cuminte, care știe prețu învățătura, și un om cu suflet, harnic și de mare preț, căci a dat fiilor sei o creștere, de astăzi se poate fâli cu ei. Acașă are un ficior, care moștenește casa și moșia, ear' pe doi ficiori și i-a învățat la școală, i-a făcut preoți, și astăzi unul e episcop, unul e profesor în *Blaj*, și cât de curînd va merge la *București* în locul fratelui seu.

Eată folosul învățăturai! Eată mângăierea părinților harnici, cari își dau copii la școală! Eată o pildă vie scoasă din *popor* și pentru *popor*!

Felicitări de Anul-Nou.

E obicei în țerile cu constituție, că la schimbarea anului fie-care partid politic se-și felicite fruntașii, ear' acestia se-și spuie părerea despre stările politice. La Anul-nou după calendarul gregorian s'a ținut acum acest obicei și la stăpânitori noștri. Au fost felicități *Băffy*, *Szilágyi*, *Horánszky*, *Helfy*, etc. de către partizanii lor, dar' vorbirile ce s'au ținut n'au nici o însemnătate, cel puțin pentru noi nu.

Numai o parte din răspunsul contelei *Zichy* e vrednică de luare aminte.

La felicitările deputaților din partidul popular *Zichy* a vorbit ceva și despre *naționalități*, zicînd următoarele:

— »E cu neputință să nu ne aducem aminte de alegătorii noștri, cari ne-au trimis aici, și ale căror interese datori sîntem a le reprezenta. Dela cine am primit mandatele? Nu oare dela întreaga națiune maghiară, dela *popor* și dela toate naționalitățile de o potrivă? Noi cunoaștem inima poporului, cunoaștem sufletul concetățenilor noștri de limbă nemaghiară, am văzut cum se leagă ei de Dumnezeu, de credința și de naționalitatea lor. Dar' am văzut și acea brutalitate ilegală, disprețul și dejosirea de care le împărtașesc autoritățile pe acestea naționalități, și ne-am minunat, că cu toate acestea nu au fost în stare se șteargă din sufletul lor iubirea și alipirea către patrie.

Nu e dar' vorbă goală când cerem se li-se facă dreptate, legalitate și egală îndreptățire ear' aceasta însemnează că ele sînt tratate cu dispreț, dejosire și nedreptate. Ni-se spune că avem aspirațiuni antinaționale când cerem drepturi, dreptate și ecuitabilitate pe seama tuturor naționalităților din țeară, așa după-cum interesele patriei ne deobligă a face. Dar' greșită e presupunerea, că acest *popor* vecinic va putea fi adus la urnă ca o mașină, că nici-când nu i-se vor deschide ochii, și pînă la amarăciunii pe seama sa, nici-când nu se va umple! Răbdarea poporului încă are capăt, și e cu mult mai primejdios a aștepta câștigarea drepturilor cu forța, decât a împlini dorințele drepte. Dar' afară de aceasta, zdrobirea naționalităților, aruncarea lor în sărăcie și în miserie, nu e politică nici liberală nici națională dar' nici creștinească. Pornirea îndreptată în contra naționalităților trebuie se dispară, și numai atunci vom putea vedea legăturile iubirii, pe cari le căutam“....

DIN LUME.

Bulgaria.

Săptămăna trecută s'a pus în sfișit capăt marelui proces pornit împotriva lui *Georgiev*, *Tufekiev*, *Halin* care a fugit și n'a mai fost prins, și *Atzov*, acușati că au ucis pe marele politic *Stambuloff*. Deși din spusele mărturiilor s'a dovedit vinovăția acușatorilor, cari înșiși au recunoscut, că au gândul de a ucide pe *Stambuloff*, totuși tribunalul a adus o pedeapsă uimitor de ușoară. *Georgiev* a fost lăsat liber, ear' *Tufekiev* și *Atzov* au fost osândiți numai la trei ani temniță, socotindu-se în pedeapsă și timpul cât au stat închiși pînă la proces.

Așadar întreg procesul împreună cu pedepsirea, s'a făcut numai de ochii lumii!

Răscoala din Cuba.

Crâncena luptă între locuitorii băștinași ai insulei Cuba (America) și între soldații stăpînirii spaniole urmează cu noroc schimbător. Când Spaniolii bat pe răsculați, când răsculații bat pe Spaniolii. Totuși pînă acum mai de multe-ori au învins răsculații. De aceea stăpînirea Spaniei a cam început să deese, că ar voi să se facă pace, și anume prin mijlocirea marelui țeri americane numită, »*Statele-unite*«, care stă mai mult pe partea răsculaților. Se vorbește, că *Statele-Unite* ar fi gata să mijlocească pacea.

Prigonirea celui Drept.

(Cu ilustrațiune.)

De când e lumea și oamenii în lume, în totdeauna ceea-ce a fost bun și drept, a fost și prigonit de răii nedrepti. Să nu ne mirăm deci dacă și astăzi vedem dreptatea prigonită, drepturile noastre împilate, și bunul nostru batjocorit.

Doar și fiul lui Dumnezeu a pățit-o așa pe pământ.

De abia s'a născut dumnezeescul prunc și o goană și prigoană s'a pornit asupra lui.

Irod împăratul, temându-și domnia, din partea nou născutului Mesia, despre care Jidovii credeau, că are să vină ca un puternic craiu pământesc, a dat poruncă să-l caute și să-l răpună. Ba și cu amăgirea s'a încercat. A zis adecă celor trei crai dela răsărit, că dacă vor găsi pe Mântuitorul, nou născutul Împărat, să-i spună și lui, ca să meargă să i-se închine și el.

Cei trei crai, învățați de îngerul Domnului nu au descoperit lui Irod locul unde se sălășluia Fecioara cu pruncul cel sfânt, ci s'au întors pe altă cale, fără a se mai abate pe la Irod.

Crudul împărat a dat atunci o strașnică poruncă, anume, că pe toți copiii dela trei ani în jos, câți se află în Vifleim să-iucidă, crezând că astfel va perde și pe Isus.

Îngerul Domnului a descoperit în vis lui Iosif, tatăl nutridor al Domnului, ca să fugă cu pruncul și cu mamăsa dinaintea tiranului Irod.

Și atunci Iosif și Maria au fugit cu pruncul Isus în Egipt. Din fuga aceasta ne arată chipul nostru o icoană. (Vezi ilustrațiunea »Fuga în Egipt«.)

Sfânta familie a ajuns în Egipt. Obosită de drum a făcut popas lângă niște ziduri părăsite pe cari se ved scobite în peatră niște chipuri, obicinuite la egipteni. Zidurile aceste sunt rămășițele unei vechi înfloriri de oare când a acestei țeri.

E noapte, dar' luna plină revarsă bogată lumină peste ținutul liniștit. Iosif, s'a lăsat întins pe pământ și cu capul proptit de mână dreaptă pare că doarme așa cam pe jumătate. Lângă el blândul dobitoc, care a purtat pe Maica Domnului cu fiușul seu cel sfânt, obosit și el și flămând pare că ar căuta ceva de ros. De altă parte preacurata fecioară șede pe o peatră cu Fiul seu în brațe. Îl cuprinde cu ambele mâni, ca o mamă bună, pare că vrea să-l și încălzească și să-l și scutească.

Dar' în clipita aceasta par'că ar fi auzit vre-un sgomot, căci ea își ridică capul și se uită cu ochi pătrunzători în depărtare, temându-se să nu se apropie ceva rău.

Icoana ne oglindează cu credință necazul celor prigoniti.

Și dacă ne gândim, că cel prigonit este Fiul lui D-zeu, Stăpânitorul stăpânitorilor, Împăratul împăraților, și Domnul ceriului și al

pământului, mângăiere putem ave în prigonirile, la care noi suntem expuși.

Credința tare, că totuși în sfârșit dreptatea și cel drept are să învingă, precum și Isus învins'a, și moartea și iadul, să ne dea tărie și curagiu în lupta noastră, pe care pentru sfinte drepturi o purtăm.

Jertfele temnițelor ungurești.

Temnița e partea Românu'ui în această țeară. Cu temnița suntem răsplătiți din partea stăpânitorilor maghiare pentru-că ne iubim neamul, legea și limba și nu voim să schimbăm opinca românească cu sforăitorul pinten ungurese!

De treizeci de ani mulți Români au fost înfundați în temnițele întunecoase, dar' stăpânirea nu 'și-a ajuns scopul: nici nu ne-am înfricat, nici nu ne-am muiat, ci am rămas și vom rămâne întotdeauna Români verzi ca ștejarul!

Toți câți au fost judecați, începând dela membrii comitetului național și până

Fuga în Egipt.

jos la »talpa țerii« au intrat cu fruntea senină în temniță, pentru-că au știut, că pentru neam și a lui iubire sufer și înviorați au eșit cu toții.

Vrednici sânt deci, ca numele lor să se adune la un loc, ca pildă de suferința noastră și de curagiu și bărbăție pentru urmași.

Mai la vale cetitorii află în șir lung jertfele temnițelor ungurești pe doi ani, pe vremea de după marele proces al Memorandului.

Eată aceste jertfe:

1895.

În 28 Ianuarie Nicolae Trimbițoiu, învățător, 1 an temniță și 400 fl. amendă pentru agitație. 6 Februarie Vasile Luca, din Oena-Sibiului, 14 zile închisoare pentru un »să trăească« la adresa martirilor. Nicolae Istrate, învățător în Boița, arest la tribunalul din Sibiu pentru o telegramă de bineventare trimisă dlui D. P. Barciuanu. 10 Februarie Hieronim Slavoca, preot în Rodna-Veche, pentru-că a adunat obiecte pentru tombola din

București. 15 Februarie Avram Flora, din Rodna-Veche, 5 zile arest pentru-că a adunat obiecte pentru tombola din București. 17 Februarie Constantin Iuga, preot, o lună închisoare și 100 fl. amendă pentru agitație. 24 Februarie, Patru țerani din Ilva-mare, câte 5 zile închisoare pentru-că au adunat obiecte pentru tombolă. 21 Martie Andreiu Balteș, redactor la »Tribuna«, 5 luni închisoare și 300 fl. amendă din cauziune pentru publicarea un-ii adrese de aderență. 22 Martie Vasile Bălan, preot, 2 săptămâni temnița pentru agitație. 27 Martie Ioana Moldovan, protopopeasă, 10 zile temniță pentru »tombolă«. 1 Aprilie G. Făgărășanu, învățător, arestat la tribunalul din Biał pentru agitație. 17 Aprilie George Rădulescu, învățător, 6 săptămâni temniță pentru agitație. 24 Aprilie Ana Dumitru Bulicrea și Paraschiva D. Schiopu, țerance din Săcădus, câte 3 zile închisoare pentru tombola din București. 12 Maiu Ioan Podea, arest pentru doina lui Lucaciu. 15 Maiu Andreiu Balteș, redactor la »Tribuna« 2 luni temniță de stat și 400 fl. din cauziune pentru publicarea unei adrese de aderență. 15 Maiu Simion Nicoară 100 fl. Simeon Poruș 50 fl. Ioan Gaia 50 fl. Ioan Giurgiu 50 fl. Ștefan Mariș 50 fl. Iuliu Petricas 50 fl.

George Tatar 50 fl.

Iuliu Murășan 50 fl.

Ioan Cadar 25 fl.

Nicolae Rusu 25 fl.

Romul Romoșan

25 fl. Constantin Florian 25 fl. Basil Murășan 25 fl. Valerie Moldovan 25 fl. Todor Trombitaș 25 fl.

amendă pentru ader.

de aderență dlui

Aurel C. Popoviciu

în procesul »Replicei«.

18 Maiu Letiția Stoica, 5 zile

temniță pentru tom-

bola din București.

22 Maiu G. Dordea,

țeran în Bungard,

100 fl. amendă pen-

tru primirea dlui S.

Albini. 18 Iunie

Tulin Gruța, învă-

țător, 8 zile temniță

pentru agitație. 24 Iunie Valerie Moldovan,

student, 5 zile închisoare pentru aderență dlui

Aurel Popovici. 24 Iunie Dr. Ioan Senchea

50 fl. Dr. Octavian Florea 20 fl. Ioan Fuli-

cea 20 fl. amendă pentru-că la un concert au

permis să se declameze poesia »Noi vrem

pământ« de G. Coșbuc. 24 Iunie Nicolae

Bistrianu, preot, 8 luni închisoare pentru

agitație și crimă de leșă-maestate la procesul

Memorandului. 27 Iunie Ananie Boldur, în-

vățător în Cucurdea, arestat de cătră gen-

darmerie pentru declamarea poesiei »Noi vrem

pământ«. 12 Iulie Liviu Albini, 5 zile închi-

soare, Ioan Moța 3 zile închisoare pentru adu-

nare de bani pe seama monumentului Iancu.

4 Septemvrie, Ioan Herlea, jun. din Vinerea,

3 luni închisoare pentru telegrama de adere-

rență memorandiștilor. 27 Septemvrie Si-

meon Nicoară, 20 zile închisoare, Ioan Gaia,

10 zile închisoare, Vasile Murășan, 5 zile

închisoare, Constantin Florian, 10 zile închi-

soare, Teodor Trombitaș, 5 zile închisoare

pentru aderență în procesul Replicei. 27 Sep-

temvrie Sava Oprișor al lui Ioan, 21 zile închi-

soare și 50 fl. spese pentru aclama-

memorandiștilor. Nicolae Trimbițoiu,

în Gradiște, 1 an temniță pen-

Nicolae Brădean, 8 zile temniță, *Nicolae Muntean*, 8 zile temniță pentru monumentul lui Iancu. 14 Octombrie *George Dordea*, țeran din Bangard, 10 zile temniță pentru primirea lui Septimiu Albin. 14 Octombrie *Dimitrie Adam*, preot în Moșnița, 2 luni temniță și 100 fl. amendă pentru agitație în contra națiunii maghiare. 6 Noembrie *Ioan Brănișan*, cismar în Năseud, 1 zi arest și 100 fl. amendă pentru monumentul lui Iancu. (28. Noembrie s'a confiscat „*Doina lui Lucaciu*“ din toate librăriile și bibliotecile). 26 Noemvri *Liviu Albin*, 200 fl. amendă 200 fl. pierdere din cauțiune pentru „*Foia Poporului*“. 25. Noembrie *Iuliu Petricas*, învățator în Cercul-de-Câmpie, 8 zile închisoare pentru primirea memorandiștilor. 30 Decembrie *Giurgiu I. Arieșcanu*, învăț. în Cus., 10 zile închisoare pentru aderență la „*Replică*“. 30 Decembrie *George Beramu*, 4 luni temniță de stat pentru predică agitatorică.

Laolaltă: 64 de persoane, 4 ani, 9 luni, 18 zile și 2665 fl.

1896.

2 Martie *Savu Ioan Opreșor*, 21 zile temniță pentru un „să trăească“ la adresa memorandiștilor. 7 Martie *Șapte membrii din comitetul național* 87 zile temniță și 625 fl. cheltueli pentru Manifestul în urma amnestiei. 7 Martie *Maria Teșan* 21, *Gligorie Mureșan* 21, *Petru Hăprian* 21, *Antonie Mureșan* 21, *Stefan Crișan* 21, *Berghian*, învățator, 21, *N. Munteanu* 21, *N. Drembășeanu* 21, *Ioan Burenta* 21, *George Banciu* 21, *Mitru Pleșa* 21 zile, *Iosif Sibian* o lună, *Ioan Mihailan* o lună, *N. Milaș* 6 luni, *Ioan Medrea* 8 luni, *Andrei Șeșan* 4 luni temniță pentru primirea dlui Rabin Pațita când venea dela procesul memor. din Cluj. 17 Aprilie *Dr. George Candrea* 2 ani închisoare și 1450 fl. amendă în procesele „*Dreptății*“. 17 Aprilie *Simion Socaciu* 2 luni și jumătate închisoare, *Ioan Felea* 28, *Matei Maiorescu* 28, *Luca Fulescu* 14, *Gligorie Fulescu* 4, *Nicolae Simu* 14, *Chifor Oltean* 4, *Nicolae Stupar* 4, *Vasile Simu* 21, *Ilie Zinca* 4, *Achim Poenar* 18, *Nicolae Fibotean* 10 zile temniță pentru primirea memorandiștilor. 17 Aprilie *Nicolae Daian* al lui *George* 18, *Ioan Maiorescu* 14 zile închisoare pentru primirea memorandiștilor. 26 Aprilie *Laurian Maior*, din Habcie, învățator, 2 luni temniță pentru primirea lui Lucaciu. 6 Maiu *Ioan Herlea* al lui *Ilie*, 3 luni temniță de stat pentru aderență. 15 Maiu *Dimitrie Palcu*, din Curtici, arest pentru că a strigat să trăească nația românească. 20 Maiu *Adrian Diaconoviciu* 2 luni și 300 fl., *Nicolae Spineanu* 2 luni 300 fl., *Simeon Irovinovici* 2 luni și 300 fl., *Iosif Stefaniga* 2 luni și 300 fl., *Mateiu Figa* 1½ lună și 200 fl., *Octavian Maniu* 1½ lună 200 fl., *Carol Fian* 1½ lună 200 fl., *Nicolae Hoga* 1½ lună 200 fl., *Dimitrie Casan* 1½ lună 200 fl., *Nicolae Bordâncu* 1½ lună și 200 fl. amendă, pentru arderea unui steag unguresc. 11 Iunie *Valentin Câmpian*, *Augustin Herman* și *N. Uzon*, pedagogi în Gherla, dați toți 3 în judecată, pentru că la sărbârile milionare au purtat cocarde românești. 18 Iunie *David Voniga*, redactor la „*Lumina*“, o lună închisoare și 100 fl. amendă pentru un articol din „*Lumina*“. 19 Iunie *Iuliu Mare*, învățator în Ibașfalău, 8 zile în hisoare pentru „*Doina lui Lucaciu*“ cântată cu școlarii. 19 Iunie *Teodor Necșă*, *Teodor Orlea*, *Pamfilu Nicolae Săcărea*, *Eremia Roman*, închisoare și 10 fl. amendă pentru că câmpenească școlarii au purtat

cocarde și steag românesc. 23 Iunie *Avram Giurgiu*, dat în judecată, *Ioan Sêrb*, cojocar în Poiana, 2 săptămâni închisoare pentru „*Doina lui Lucaciu*“, *G. Moldovan*, redactor, o lună temniță pentru un articol din „*Foia Poporului*“. 24 Iunie *Nicolae Rusu*, din Poiana, 3 luni temniță și 100 fl. amendă pentru primirea memorandiștilor. 26 Iunie *Măcelul dela Mehadica* 7 morți, 18 greu răniți și 11 condamnați. 21 Iulie *Nicolae Butica*, din Paloș, arestat pentru că a voit să treacă în România, în arest a înebunit bietul om! 23 Iulie *George Făgărășan*, învățator în Tur, 1 an și jumătate temniță și 200 fl. amendă pentru agitație și folosirea colorilor românești, *Ioan Pop Păcurar*, preot în Tur, 8 luni temniță și 100 fl. amendă pentru agitație și folosirea colorilor românești. 29 Iulie *Teodor Trombițaș*, 8 zile, *Iuliu Petricas*, 8 zile temniță pentru agitație. 28 August *Aurel Ciato*, student, un an temniță și 200 fl. amendă pentru agitație. 29 August *Nicolae Crișan*, un an temniță, *Teodor Stoica* (17 ani) o lună închisoare pentru murdărirea unui steag unguresc. 31 August *Nicolae Fogia*, din Moroda, arest pentru cântarea „*Marșului Ligei*“. 8 Septembrie *Ioan Neagu*, preot în Gladuș-română, dat în judecată pentru agitație. *Procese pendente*: procesul celor 11 locuitori din Buciumani pentru primirea preotului lor Babuț, (acuma mort) când a eșit din temniță unde a stat pentru replică. Alt proces în contra a 30 Români din Ohaba, pentru că nu au voit să serbeze milleniul. 29 Septembrie *Andrei Balteș*, redactor la „*Tribuna*“ 1½ ani temniță și 500 fl. din cauțiune, pentru procesul 23 al „*Tribunei*“. 24 Septembrie *Ilie Crăciun* al lui *Nicolae* 1 an, *Ioan Mănișan Mănișu* 1 an temniță pentru că au zis că legile ungurești nu sunt drepte. 24 Septembrie *Ioan Morariu*, preot, 1 an și jumătate, *Cincian Simu*, un an, *Ioan Simu*, teolog, 6 luni temniță pentru „*Deșteaptă-te Române*“. 9 Octombrie *Ana Istrate*, 2 săptămâni închisoare pentru agitație, *Maria Neacșa* 100 fl. amendă. 3 Noembrie *Andrei Balteș*, redactor la „*Tribuna*“ 4 luni închisoare și 500 fl. pierdere din cauțiune pentru al 9-lea proces al „*Foii Poporului*“. 7 Noembrie *Achim Radoiu*, două săptămâni închisoare și 10 fl. amendă pentru agitație contra Jidanilor.

În 2 Decembrie *Ioan Poșea*, din Săcădate, osândit la 2 luni temniță și 5 fl. amendă, pentru agitație. În 10 Decembrie *Zevedesu Mureșan*, preot în Sebeșul-săsesc, pedepsit cu 7 fl. amendă, pentru conchemarea alegătorilor români din cercul Sebeșului. În 15 Decembrie *Dr. Aurel Mureșan*, directorul „*Gazetei Transilvaniei*“ din Brașov, pedepsit la 8 zile temniță și 50 fl. amendă, pentru conchemarea alegătorilor români din comitatul Brașov. În 16 Decembrie, *Dr. Octavian Russu*, *Dr. Amos Frâncu*, *Dr. Nic. Vecerdeș*, avocați, *Onoriu Tilea*, inginer, *Zaharie Boiu*, asesor, *Ioan de Preda*, adv. din Sibiu, fiecare la trei zile temniță și 25 fl. pedeapsă în bani, tot pentru conchemarea alegătorilor. *Dr. Ioan Rațiu*, presidentul partidului național, la 10 zile temniță și 70 fl. amendă, pentru conchemarea conferenței naționale. În 23 Dec. *Dr. Nicolau Calefariu* și *Ioan Banciu* din Seliște și *Dionisiu Roman* din Mediaș, tot pentru conchemarea alegătorilor români, la câte 30 fl. amendă.

La olaltă 141 de persoane, osânda 19 ani, 3 luni, 22 zile și 6727 fl. în bani.

Peste tot în anii 1895 și 1896 au fost osândiți 205 Români, la 24 ani, 1 lună și 10 zile temniță și 9392 fl. pedeapsă în bani.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Muncește.

Soartea îți stă în mână și cum vei croi-o azi, așa o vei avea mâine. Starea materială sau bogăția, înaintarea, știința de carte și alte bunuri, toate se pot ajunge, dar' toate trebuie câștigate, căci toate aceste lucruri sunt răsplătiri și nu poate fi răsplătită fără muncă și fără osteneală; numai munca și încordarea se răsplătește.

Lumea este cum ni-o facem noi; cum o vom face atârnă dela noi înșine, dela puterea noastră, dela munca noastră.

Muncește în dreptate și libertate. Dacă nu ai dreptate și libertate cere-le, pretinde-le, ear' până îți vor fi date, muncește, tocmai ca să le câștigi. Slujește-te cum poți de ce ai și de puterile trupesti și sufletești, ce îți-le-au dat Dumnezeu, și nu crede, că încordările tale s'au pierdut, pentru că nu îți-ai dobândit încă prețul lor, ori pentru că prețul, ce ai dobândit, nu e la înălțimea nădejzilor tale.

Însămnă-ți, că aci pe pământ nu se pierde nimic, și din cel mai umilit spic, dacă sămânța se aruncă în pământ bun, ese câte odată snopul cel mai bogat. După *Fr. Passy*.

PARTEA ECONOMICĂ.

Vinuri din viile cu peronospora.

Calitatea sau bunătatea vinurilor din viile, în care s'a ivit peronospora, este deosebită și atârnă dela vremea, când ea se ivește. Dacă buretele se arată de vreme și se purcede la stîrpirea lui, strugurii ne vor da un vin destul de bun. Mai mare e primejdia, dacă peronospora se ivește în vremea, când strugurii abia încep a se coace. În vremea aceasta boabele de strugure sunt încă tari, conțin multă acreală și au foarte puțină dulceață. Începând strugurii a se coace se schimbă împregiurarea aceasta, acreala scade și conținutul de zahăr se mărește.

Aceasta se întâmplă numai atunci, dacă vița nu este prin nimic vătămată. Dacă însă chiar în vremea aceasta se ivește peronospora și se lățește, atunci frunzele se uscă și cad; ear' vița își folosește toată puterea pentru de a produce nouă frunze, și coacerea strugurilor încetează.

Pentru de a dobândi o recoaltă oarecare e mai bine, dacă acești struguri se culeg și se tescuiesc. Mustul acesta va fi acru și va avea un conținut de alcool de abia 6 procente. Pentru acrima lui acest vin nu se poate folosi. Ca să-l facem mai bun, trebuie să-i mărim conținutul de alcool. Pentru aceasta este un singur mijloc, anume să înmulțim conținutul de alcool cel puțin cu 2 procente. La un vin care conține numai 6 procente de alcool trebuie să-i dăm cel puțin 2 litre de spirt fără miros de comină. Prețul spiritului este la un hectolitr de vin 1 fl. 20 cr. În urma acestui amestec vinul pierde mult din acreală, se limpezește și dacă se trage de două trei ori se poate vinde și consuma în decurs de mai multe luni.

E mai cu scop însă, ca după-ace am înmulțit conținutul de alcool al vinului

să-l amestecăm în măsură potrivită cu alt vin.

Numai pe calea aceasta se poate ca să avem un vin de ceva treabă, care însă numai cu prețuri mai mici se poate vinde, cu toate că spesele, ce le-am avut, sînt destul de însemnate. N'avem deci să ne așteptăm la ceva câștig bun.

Din pricina aceasta e de lipsă, ca viierul, în viaa căruia s'a ivit odată peronospora, îndată ce vițele încep primăvara a înfrunzi, se ude frunzele cu soluțiune de cupru și vitriol. Viierii trebuie să-și iee această osteneală, căci numai așa vor fi asigurați împotriva ivirii peronosporii în decursul anului.

Termine.

— Scutirea de dare pentru datorii. —

În luna *Ianuarie* este un *termin* sau *soroc* foarte însemnat pentru noi, pe care dacă îl vom ține, mulți dintre noi vor fi ușurați cu *darea*.

Anume toți aceia, cari au *moșia sau casa*, sau averea nemiscătoare *impovărată cu datorie*, adică cari au luat fie dela o bancă, fie din alt loc *împrumut pe contract și s'au învoit ca datoria să se întabuleze pe moșie*, trebuie să-și înștiințeze datoria, ca să li-se scădească din *darea suplimentară*.

Înștiințarea se face în scris la primărie (la jude), ear' în orașe la direcția de dare. Spre acest scop sînt blanchete sau coale tipărite cu liniaturi, de cari se capătă la primărie sau la notarii cercuali, precum și la direcțiile de dare. În coalele aceste trebuie să se scrie: numele datorășului, suma dela început a datoriei, procentele (adecă ce camătă se plătește la sută), suma datoriei la sfîrșitul anului, câtă camătă se plătește pe un an, datul contractului și al întabulării, numele băncii, la care e împrumutul și numărul și datele cărții funduare despre moșie sau casă.

Aceste date le are fiecare om, parte în *libelul*, ce-l are dela bancă, parte în *scrisoarea* (rezoluția) ce a primit-o dela cartea funduară, când 'i-s'a întabulat datoria pe moșie.

Teranii nostri au să roage sau pe notarul, sau pe preotul, învățătorul ori alt știutor de carte, ca să umple blancheta cu datele de lipsă.

Blancheta umplută și iscălită trebuie dată primăriei până în *31 Ianuarie*, adecă mai este vreme cam de trei săptămâni.

Scărirea se face din *darea suplimentară* (pot-adó) și adecă 10% a cametelor ce omul plătește pe un an după datorie.

Să luăm o pildă:

Dacă cineva are datorie întabulată la sfîrșitul anului 1896 de 250 fl., și plătește pe an 25 fl. camătă, atunci înștiințându-și datoria, așa cum am spus mai sus, 'i se va scări din *darea suple-*

mentară 2 fl. 50 cr. adecă cu atîta va plăti dare mai puțină.

Altă pildă:

Dacă cineva e dator 100 fl. și plătește pe an 10 fl. camătă, 'i-se scărește din dare 1 fl. etc.

Vor fi mulți de aceia, cari nu au întabulat decît 50—60 fl. La acestia scăzământul va fi de 50—60 cr. după camăta de 5 sau 6 fl.

Între acestia vor fi unii, cari vor zice că pentru atîta nu se plătește să umble. Noi zicem, că se plătește, căci dacă sute de Români dau în fie-căre an 50—60 cr. pe nimica, aceea face sute și mii de florini duși din punga Românilui, risipiți din vina lui sau din lene.

Dacă datoria nu ne o înștiințăm până la termen, darea nu se scărește și noi plătim și camete și dare mare.

Grăbiți deci Românilor și vă înștiințați datoriile întabulate dacă aveți.

Terminul este până la 31. Ianuarie (după călindarul nemțesc sau unguresc.)

Taina economiei.

Cetitorii nostri au băgat de seamă că în numărul trecut al „*Foii Poporului*” am șters *Economul* și 'l-am contopit întreg cu „*Foia*” însăși. Lucrul acesta 'l-am făcut dintr'adins și de aici încolo în totdeauna așa vom face. Nu vom mai da 2 foi deosebite, ca „*Economul*”, ci vom da numai „*Foia Poporului*” de 6 foi. În aceste 6 foi însă vom ține o rubrică: *Partea economică*, în care vom da tot ce țintește la *economie* în cel mai larg înțeles al cuvîntului.

Noi am băgat de seamă, și cetitorii cu grije încă vor fi observat, că *Economul* s'a făcut prea mare *agronom*, adecă s'a scris prea mult tot numai despre lucrarea pămîntului, despre arat, sîmînat, fînațe, grădinărit și de acestea.

De aici încolo vom face o împărțire mai bună și vom grijă ca în fiecare număr să nu fie mai mult decît un singur articol de agricultură, adecă de lucrarea pămîntului, și să fie și alți articoli, despre alte părți ale economiei.

Noi înțelegem sub *economie* nu numai trebile ce se țin de lucrarea pămîntului și cele împreunate cu ea, ci peste tot toate afacerile, rînduiele și așezămintele, cari țintesc la *înăvufirea și bunăstarea* poporului nostru.

Pe cum anume ne îngrijim și ne vom îngrijă ca poporul nostru să aște se întemplă în lume, și în țeară, se priceapă de ce anumite lucruri politice se fac așa cum se fac, să știe și se înțeleagă rostul lor, adecă să învețe, să se lumineze, — întocmai așa vrem să ne îngrijim ca el să aște și să învețe și modrul și mijloacele prin care ar pute să-și

ușureze munca, să-și mărească câștigul, pe cale cinstită, și să se întărească prin avere.

Precum adecă ne îngrijim de hrană sufletească, întocmai așa vrem ca grije și îngrijire să se dea și celor ale traiului trupesc, ale averii materiale. Pentru-că dacă e adevărată vorba sfîntei scripturi, că „*nu numai cu pâne trăește omul*” — apoi e tot așa, ori și mai mult adevărat, că fără pâne, fără nutreț omul nu poate trăi.

Și cum lumea a înaintat și spre bine și spre rău, vieța este grea, ca și o luptă care cu multe feluri de arme este purtată.

De aceea este nu numai bine, ci și de neîncungiurată lipsă, ca cu tot felul de arme să ne înarmăm, și cu armele minții, și cu armele puterii, pentru-că să putem purta cu isbîndă lupta vieții.

De aceea vom să punem mare grije pe *economie*, așa cum o înțelegem noi în înțeles mai larg.

Zicem *econom* în de obște unui plugar care are moșie, car cu boi, și care lucră la câmp. E bine. Dar' zicem *econom* și aceluia, care nu are moșie, nici car cu boi, ci are negoț și să neguțetorește bine.

Și zicem *econom bun*, ori-cărui om, care își știe purta bine lăfșeria sa, ori-care ar fi aceea, își știe împărți bine gospodăria casei sale, trebile și necasurile, așa ca să trăiască cinstit și bine.

Toți ne nisuiem spre avere și bogăție. Asta o vedem și o simțim cu toții. Așa e firea omului.

Dar' cine este bogat?

Oare acela care are sute și mii de jughere de pămînt, case, boi și care?

Oare acela care are neguțătorii mari și care vinde zi de zi cu miile de florini?

Oare acela, care a moștenit sute și mii, pe care și le-a pus în cassa de păstrare și scoate numai cametele și trăește boierește din ele?

Nu!

Înțelepciunea economiei ne spune: *Bogat este acela care nu cheltuiește mai mult de cît câștigă.*

Aceasta este taina bogăției: să câștigi, să câștigi mult, dar' se cheltuiești tot deauna mai puțin, decît câștigi.

Dar' câți nu o cunosc, câți nu țin seamă de ea, câți o calcă în picioare!

Unii pentru fală și dorul de a întrece pe alții se îmbracă mai strălucit și mai scump, decît le ar iertă venitul lor; alții să dedau patimilor, beției și necumpătării. Și astfel să strică rînduiala bună în casă, se răstoarnă împărțeala înțeleaptă a buniei economiei și să pregătește calea sărăciei și a păcatelor.

Astfel să gătește calea stricăciunii și slăbiciunea în sinul nostru, spre paguba noastră și spre folosul străinilor.

De aceea pe lângă obicnutele trebi ale economiei noi me vom ocupa și cu aceste rele și vom combate fala în haine, lucsul, beția, mai cu seamă vinarsul, care strică și sănătatea și averea, și vom arăta pildele bune și începuturile ce s'au făcut pentru stirpirea acestor rele, cari dușmani sânt *bunei economii*.

Rânduiala grajdului.

(Alcătuită de „Reuniunea din Elveția pentru apărarea animalelor.”)

1. Să fii prietin animalelor de casă și să nu le chinuești.

2. Ține grajdul (poiata) curat și în bună rânduială; stirpește insectele (gândacii) din el.

3. Grijește, ca în grajd să fie totdeauna aer curat, să nu fie putoare și vitele să aibă loc destul. Nutrețul îl dă totdeauna în aceeași vreme; nutrețul să fie sănătos și apa de beut curată.

4. Curăță în fiecare zi ieslea și vasele (troicile) din cari mănca vitele, precum și vâlaiele, din cari beau ele; prin aceasta se încungiuță multe boale. Ține curat șuștarul, în care se mulg vacile, ear' înainte de muls spală-ți bine mâinile, precum și ugerul vacilor etc.

5. Curăță în fiecare zi vitele de praf și balegă, căci numai așa le merge bine. Când le cureți să bagi de seamă să nu le vatemi și să vezi, că nu sânt undeva rănite.

6. Lasă vitele să se odihnească cum se cade și fă-le așternut bun, uscat și curat.

7. Cercetează jugul, hamurile etc. că oare ele se potrivește animalelor tale și nu le vatema sau împedecă la tras. Biciul folosește 'l cât mai rar, arătând că tu ești o ființă cu judecată, mai presus de animale. Cu cât animalele vor fi mai puțin bătute, cu atât îți vor da mai bună ascultare.

8. Dacă vre-o vită 'ți-să bolnăvește, ceea-ce mai inte poți băga de seamă când dai nutreț vitelor, cearcă cât mai îngrabă a o vindeca. Mai bine e să chemi un veterinar (doftor de vite), sau un alt bun pricepător.

9. Fii blând cu vitele, cu deosebire cu cele fricoase, dar' chiar și cu acele, cari au vre-un nărav; dacă le bați faci rău, căci le faci și mai fricoase sau le îndârjești mai tare și le faci mai cu nărav; cu blândete și răbdare le poți adese desvêța de nărav.

10. Adă-ți aminte, că ori-ce purtare crudă și nemiloasă față de animale, e împotriva poruncilor lui Dumnezeu; ear' o purtare blândă și cum se cade este după voia lui Dumnezeu și a tuturor oamenilor buni și de omenie.

Știri economice.

Conservarea merelor. Un grădinar francez a descoperit un metod foarte simplu de a păstra merele în formă proaspătă, până în luna lui Iulie a anului viitor. Sistemul acesta e următorul: după-ce s'au cules merele de pe creangă, să aleg cele de tot coapte și nevătămăte și să întind undeva la un loc uscat, dar' aeros (de regulă pe podul casei), astfel însă, ca să nu se lovească unul de altul. După-ce au stat aci câteva zile, se așează într'o ladă, pe fundul căreia s'a pus muschiu curat și uscat, însă earăși așa, ca să nu se atingă unul de altul. Peste pătura de mere se pune altă pătură de muschiu, și apoi earăși mere și tot așa, până se umple lada. Deasupra se pune apoi o pătură mai groasă de muschiu, lada se astupă cu un fund de scânduri, se pune apoi într'o groapă săpată în loc uscat și scutit de ploaie (într'o șură), și se acoperă cu pământ. În loc de muschiu se poate folosi și năsip bine uscat, în care cas lada nu mai vine îngropată în pământ, ci se așează la loc uscat, de pildă în podul casei. Ori-când se va deschide lada, merele din ea vor avé o față proaspătă, ca-și-cum atunci ar fi fost culesse din pom. Așa se laudă grădinarul francez într'o foaie economică. O probă însă nu ar strica, căci poate să aibă dreptate.

Deficitul sau paguba expoziției millenare. Foile ungurești vestesc, că încheierea socotelilor pentru cheltueala expoziției millenare să vor încheia abia în Martie, când vor fi dărimate zidurile și materialul lor vândut. Atunci se va ști și deficitul sau paguba, căci de câștig nu e vorbă. După cum spun foile *paguba va fi la 400.000 fl.* Noi credem, că va fi mai mare. Bună înaintare, plătește țeara! Tot așa înaintări să le dea Dumnezeu îngâmfăților nostri stăpânitori!

Slujbașii de economie. Cu privire la starea slujbașilor de economie cum sânt slugii, îngrijitori la moșii ș. a. s'a cerut la guvern din partea mai multor comitate să li se reguleze legăturile lor cu stăpânii prin o lege anumită. Acum de curând a făcut o cerere cu privire la aceasta comitatul Sabolciu. În ea să cere între altele schimbarea termenului de mutare a slujbașilor dela gazde. Anume în loc de Anul-nou să fie termenul de *1-a Decembrie*, când să se mute slugii, ear' vremea de abdicere să fie prin Septembrie.

La Anul-nou este de cele mai multe-ori iarnă grea și mutarea slugilor și îngrijitorilor, cari mulți au familii, dela un gazdă la altul, e prea grea pentru ei; de altă parte nici stăpânii n'ar perde nimic cu schimbarea de 1 Decembrie, de oare-ce pe atunci lucrurile de câmp sânt sfârșite.

Premiile zăharului. De un timp neoace între Franția, Germania și Austria curg pertractări pentru stergerea premiilor împărțite din visteria statelor pentru încurajarea industriei de zăhar. În conferența din zilele trecute comisiunea franceză a declarat celorlalte două puteri cu care se afla în pertractare cu sfacerea premiilor de zăhar, că nu se poate slobozi la pertractări hotărtoare, până nu vor avé legea nouă despre zăhar votată de parlament. Astro-Ungaria și Germania sânt hotărte a șterge din cheltuelile statelor premiile ce se dau pentru încurajarea industriei de zăhar fiindcă s'a dovedit că nu pot susține concurența prin banii budgetelor publice.

Veterinarul practic.

Impotriva tusei vitelor cornute se folosește cu bun succes următorul leac: se ferbe la olaltă 1 Kilo păsat de ovés și 1 Kilo de moreovi tăiați mărunți și se dau vitei dimineața, ear' după aceea cam la un ceas numai nutrețul obicinuit.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent Nr. 5589. Vêduva ficiorului d-tale are drept numai la partea de avere a ficiorului răposat, și numai pe timpul cât rămâne vêduvă. Ce parte i-să cuvine după lege, vi-s'a spus în articolii publicați în foaia aceasta. Întrebarea e însă, că la căsătoria ficiorului, nu s'a făcut cumva *contract de căsătorie*, ori apoi nu 'i-a lăsat ficiorul d-tale *testament*, în care cas dînsa moștenește partea lui de avere pentru totdeauna. Mergeți înainte de toate la notarul comunal ca se facă inventar și însemnare de moarte; ear' când veți fi chemați la notarul public, faceți înaintea lui împăcarea. O împăcare totdeauna e mai bună decât un *proces lung și cam îndolnic*.

Teodor Gherman în Lăpușul unguresc. Nu te supăra pentru un lucru atât de mic. Cine știe ce va fi fost pricina, că domnul acela te-a primit atât de rece. Se poate că-și va fi avut și dînsul necăsurile sale. Lucruri de acestea nu se bagă în seamă. Pentru aceea d-ta tot așa de cinstit ai rămas și rămâi cum ai fost.

Abonentul 4846. (Sibiil). Ești dator să plătești dare de drum. În potriua faptului nu poți recura, dar' poți da recurs la comitat, atunci când crezi că darea e prea mare.

Nicolae Popa-Manișu în Comăna. Atât fetele, cât și copilul au drept de moștenire asupra averii mamei lor. Acea nu face nimica că sânt de diferiți tați, — căci sânt tot de o mamă născuți, prin urmare de o potrivă torudiți după sânge. Copiii nelegiuiți nu au drept de moștenire la averea tatălui, pentru-că acesta nu se știe cine e — dar' au drept la averea mamei, pentru-că aceasta totdeauna se știe că cine a fost. Bărbatul vêdov asemenea are drept la o parte egală cu a copiilor. În cazul înșirat de d-ta, averea se va împărți dară în patru părți asemenea.

Întrebarea 172. Un văr de al meu când s'a căsătorit n'a avut nimic decât o casă și ogradă, dar' și aceea n'a fost plătită numai de jumătate, altă avere nici mișcătoare, nici nemișcătoare n'a avut. După-ce s'a căsătorit, soția lui a adus bani, mobile, vite ș. a. și după căsătorie s'au ridicat și au cumpărat pământ și 'și-au făcut casă, șură și alte edificii pe lângă casă. Soția lui de multe-ori a tot adus bani dela tatăl ei, cari bani 'i-au băgat în locuri, și așa iute s'au făcut avuți. Acuma omul a murit și au rămas soția sa și trei prunci. Pruncii pretind, că averea să se împartă în trei și la mamă-sa să nu lase nimic. După lege ce-i compete din averea rămasă de soțul ei, care din zestrea dînsului s'a mărit?

Copalnic, 16 Dec. 1896.

P. L. M.

Răspuns. După lege 'i-se compete soției răposatului a patra parte din averea rămasă. Căutați însă la cartea funduară și vè convingeți pe cine e scrisă averea? Se poate, că jumătate e scrisă pe vêduvă. În cazul acesta jumătate de avere este a ei, ear' din ceeaaltă jumătate primește a patra parte.

Mai multă voință.

În acestea zile de prăsnuire pentru întreaga lume creștinească, când grijile și necazurile vieții ar trebui puse la o parte, ca să se facă loc bucuriei nemărginite în inima fiecărui pământean: noi, Românii siliți sântem să ne puăm pe gânduri, să ne batem bine mintea și să ne întrebăm, că ce poate fi oare pricina de ne merg atât de rău trebile?

Căci rău prea din cale afară o ducem în toată privința. Ne-a luat la goană stăpânirea pe toate liniile, așa încât nu mai știm din care parte să ne apărăm, și cum să ne apucăm?

Una o știm cu toții; aceea adevărat, că trebile noastre nu merg înainte așa cum ar trebui să meargă.

De ce? Nime nu poate să răspundă în chip hotărât. Unii zic că pricina ar fi sărăcia noastră. Dar sântem noi oare săraci? Nu avem noi bisericile noastre în cari ne putem aduna în zile de dumineci și sărbători, ca să mulțumim tatălui ceres: pentru toate bunătățile ce le avem dela dînsul? Nu avem noi școalele noastre susținute cu mari jertfe, în cari copilașii nostri învață carte în dulcea noastră limbă românească? Nu avem noi institutele noastre de bani, cari dau mână de ajutor celor lipsiți, atunci când au lipsă de ajutor? Nu avem noi gazetele noastre care ne învață ce să facem, cum să facem ca să ne aducem neamul la mărire? Nu, săraci nu sântem. Nu trăim în belșug, dar avem atâta ca să putem trăi de azi pe mâine, și cine are atâta, ear' pe lângă aceasta mai are și niște brațe tari, și râvnă mare spre muncă, cum avem noi Românii, acela nu e sărac.

Alții zic earăși că sântem prea slabi. Oare să fim noi slabi? Nu! Un popor care aproape două mii de ani a trăit și trăește pe acestea plaiuri, și a avut atâtea lupte cu neamuri străine, fără a peri, nu poate să fie slab. Slab e acela, care silit e să se razime pe ajutorul altuia. Noi însă nu am avut nici-când ajutor dela neamuri străine; noi ne-am apărut singuri limba și legea atâta topenie de vreme; ear' poporul care poate să o facă aceasta, nu că e slab, dar' e un popor de urieși.

Alta trebuie să fie dară pricina că trebile noastre nu merg mai repede înainte, și această pricină trebuie căutată numai în noi. Sântem adevărat de multe ori prea nepăsători, și sântem prea slabi în voință. Dacă am avea noi voință mai multă, multe lucruri mari am pute face. Lucruri de cari s'ar minuna lumea. Dar' nu o avem, și de-aceea stăm pe loc.

Fruntașii neamului nostru și-au făcut și își fac datoria totdeauna, dar' nu au totdeauna destul sprigin din partea poporului român dela sate. Și aci zace buba care trebuie lăcuită. Poporul nostru ar

trebul să aibă mai multă încredere în frunțașii sei și să le dea mai multă ascultare. Să nu-i lăsăm pe conducătorii nostri ca se lupte singuri pentru drepturile întreg neamului nostru, ci atunci când ne cer ajutorul, să sărim cu toții umăr la umăr, mână în mână, și să mergem cu ei și după ei.

Stăpânirea are curagiul să ne tragă la răspundere, și să ne arunce în temnițe numai atunci, când vede că șirul luptătorilor nostri e mic; dar' în clipa în care ar vedea ea, că întreg neamul românesc a intrat în luptă pentru drepturile sale, s'ar sfi și s'ar teme să facă aceea-ce face azi cu frunțașii nostri.

De aceea, totdeauna când prin gazete ori pe altă cale vine la cunoștința poporului românesc că frunțașii sei voesc se facă ceva, ar trebui să sărim cu toții, mic și mare și să facem aceea ce ni-se cere. Se convoacă de pildă o adunare de Români undeva; la aceea adunare să mergem toți până la unul! Să cer subscrieri pe vre-o jalbă ori protest, în contra nedreptăților ce ni-se fac: toți trebuie să ne dam iscălitura, ca să vadă stăpânirea că noi Românii una sântem, un cuget și o voință. Să nu se tragă nime înderept dela astfel de jertfe, fără cari nu se câștigă nici un drept pe lumea aceasta.

Când vom fi noi apoi în stare să ducem astfel lupta împotriva asupririlor, isbânda e câștigată pe partea noastră și asupritorii nostri trebuie să dea înderept.

Zece oameni, o sută de oameni, sau chiar și o mie de oameni, puțin pot face; când însă zeci de mii, sau sute de mii de oameni merg mână în mână, și pun umăr la umăr, pot să facă lucruri uimitoare.

Să vă spun o pildă!

Un om plecase la drum. Cărarea pe care mergea era foarte îngustă. De o parte erau niște stânci uriașe, ear' de cealaltă parte o adâncime îngrozitoare, astfel că un paș greșit era destul ca omul să cadă de pe cărare în adâncime și să se prăpădească. În noaptea premergătoare plouase, și un bolovan mare se deslipise de stânci, oprindu-se chiar în cărarea omului nostru, astfel că i-a închis drumul și bietul om nu putea merge mai departe. Supărat s'a pus omul jos lângă bolovanul de piatră și blăstăma ciasul în care a pornit pe calea aceasta, căci eată, nu poate merge mai departe, și tot drumul l-a făcut până aci înzădar. A mai venit și un alt om și a făcut tot așa. A venit și al treilea, și al patrulea, și alți mulți, cari toți s'au pus necăjiți la odihnă, întrebându-se unul pe altul că ce ar fi de făcut? Se adunase multă lume. De-odată se scoală unul mai isteț dintre ei și le zise: „aid să prăbușim bolovanul la vale!“ Toți se ridică, pun umerii în bolovan și-l trimit de a dura la vale, ear' după-

aceea își continuă drumul veseli și fericiți.

Un singur om nu putea face lucrul acesta, nici doi, nici trei, dar' mulți oameni l-au putut face.

Așa stăm și noi cu luptele noastre politice. Dacă lăsăm ca numai unui să le poarte, nu ajungem la nici un scop; când însă toți punem mână pe lucru, trebuie să învingem.

De aceea, totdeauna când primește poporul dela țeară avisul frunțașilor sei că trebuie făcut ceva se sară cu toții și să-l facă. Să-l facă cu curagiu și cu întreagă voință, căci asta e ce nouă astăzi ne lipsește!

T. V. Păcațian.

CRONICĂ.

Procesul Bocșanilor. Din Lugoj, i-se scrie „Tribunei“, că rugarea Bocșanilor întemnițați, în care cer reînnoirea procesului lor, a fost respinsă și din partea tablei regești din Timișoara. Apelație la Curie nu se va mai face, pentru-că întemnițați în curând își sfîrșesc osândeale și vor părăsi temnițele.

De ale redacțiunii. Dl. I. Costin, colaborator la „Foaia Poporului“ pentru partea economică, a încetat de a mai face parte din redacția acestei foi.

Din barbariile gendarmilor. În urma încercării de omor asupra protopretorului Issekutz din Teregova, încercare despre care am scris și noi, gendarmii au prins pe mai mulți bănușiți. Între acestia e și familia lui Nicolae Anculia, con-tătătoare 9 inși, între cari și o femeie în stare binecuvântată. Barbarii gendarmi au ținut pe arestați în fiare. Pe femei le-au lăsat acasă abia peste 5 zile, ear' pe bărbați i-au lăsat tot în arest, ba pe Anculia l-au bătut chiar și nu i-au dat apă. Tatăl lui Anculia a telegrafat această barbarie ministrului de interne. În același scop preotul din Teregova Sandru, a fost în persoană la ministru. — Asta ni e data în Ungaria: să fim schingiuiți și să ne plângem!

Darul de Crăciun al Țarului. Din Petersburg, orașul cel mai frunțaș al Rusiei, se vestește, că Țarul vrea să dea un prețios dar de Crăciun supușilor sei: scăderea dării de pământ și iertarea restanțelor de dare. Scăderea dării de pământ ar rămâne în putere până-ce pământul ar ajunge din nou la prețul de mai înainte, căci în vremea din urmă în Rusia pământurile au scăzut mult în preț.

† **Vasile P. Sassu.** Din Brăila primim tristă știre, că vrednicul negustor și membru al senatului român Vasile P. Sassu a răposat săptămâna trecută. Vasile P. Sassu, de naștere din comuna Săcele, lângă Brașov, a fost unul din acei vrednici Ardeleni, cari trecând în România, ne-au făcut cinste prin purtarea lor. Răposatul, după așezarea sa în România, s'a dat negoțului. Prin hărnicia sa, prin istețimea și cinstea sa, V. P. Sassu și-a câștigat un nume din cele mai prețuite între negustorii brăileni, așa încât concetățenii sei îl aleseră în mai multe rânduri în slujbe publice dintre cele mai de cinste. În anii din

urmă dînsul fu ales ca senator din partea oraşului Brăila. V. P. Sassu a fost un om de inimă, care a dat totdeauna sprigin la ori-ce întreprindere menită spre binele obşteşc şi îndeosebi spre ajutorarea celor lipsiţi. Mult regretatul răposat a fost totodată unul din acei *puşini* ardeleni, cari ajungînd în România la bunăstare materială, n'au dat uitării pe cei de acasă ci 'i-au ajutat în năcazurile lor şi în lupta lor naţională. Îndeosebi pentru biserică şi şcoala din comuna sa Satulung, V. P. Sassu are merite mari.

Viitoarele manevre militare se vor ţine în Ungaria-de-sus. Punctul de mănecare al manevrelor va fi oraşul Caşovia; aici va sta comanda militară cea mai înaltă. Exerciţiul se vor face şi în comitatele în vecinate. La manevre vor lua parte două corpuri de armată. După manevre împăratul Wilhelm II., care va fi de faţă ca oaspe, va lua parte la marea vînătoare arangiată de Archiducele Frideric.

Nenorocirea dela Reşiţa. Am însemnat la timpul seu, că dintre nefericitele jertfe ale catastrofei dela Reşiţa, n'au putut fi aflaţi vre-o 34 de inşi, cari de sigur 'şi-au aflat moartea în ocnă. Săptămîna trecută s'au aflat dintre acestia nouă cadavre, atât de arse, oă nu se mai cunoşteau. Acum se lucră fără întrerupere, spre a se afla şi ceilalţi lucrători.

În desperare. Locuitorul din *Acivva* (comitatul Arad) *Stefan Milean*, bănuît de un omor, fugise din comună. Gendarmii îl luară de grabă în urmărire, dar' când se-l ajungă, fugarul se aruncă în Crişul-alb, dispărînd fără urmă în valuri.

Vederea scurtă în armată. Ministrul comun de războiu a dat câteva săptămîni mai înainte porunca, să se statorească prin medici puterea vederii la soldaţi. Cu privilegiul acestei cercetări s'a aflat, că între ficiori sînt foarte mulţi, cari nu vîd aşa după cum cere regulamentul. Cei scurţi de vedere, după-ce au fost vizitaţi, au fost duşi în spital, sau puşi sub grija medicului. Sfirşitul a fost, că cea mai mare parte dintre ei, au fost lăsaţi acasă, nefiînd buni de cătănie. Până acum la asentare ficiorii nu erau vizitaţi, că oare vîd destul de bine. De aici încolo însă, cu privilegiul asentărilor se va statori şi depărtarea, la care pot să vadă.

Abonent de 50 ani. „Gazeta Transilvaniei“ scrie: Venerabilul preot român din Chirileu, *Isaia Moldovan*, implineşte la 1 Ianuarie viitor *50 de ani*, de când abonează fără întrerupere „Gazeta Transilvaniei“. Despre acest vechiu şi stimat abonent al nostru primim azi îmbucurătoarea ştire că, deşi în etate de 78 ani, e voinic şi sănătos.

Moartă — din rumeneală. O tînră şi frumoasă domnişoară din Berlin a căzut într'un chip grosznic jertfă închipuirii sale. Domnişoara se pregătea de ba! şi voind a-şi mări frumuşea şi a da feţei sale o drăgălaşe culoare trandafirie, se spoi cu aşa zisa „pudră“ bată-o focul. Dar' tocmai pe când domnişoara se afla în toiul petrecerii, faţa 'i-se umflă fără de veste şi umflătura se răspîndi atât de repede, încât în scurtă vreme cuprinse întreg trupul sîrmanei fete, pricinuindu-'i dureri grozave. Astfel nefericita fu dusă la spital. Toate străduintele medicilor fură însă zădărnice şi după câteva oare domnişoara se sfîrşi în cele mai grozave chinuri. Medicii

au spus, că moartea a venit din pudră, care a înveninat pielea obrazului, Pudra se vîpseşte anume de multe-ori ca o materie numită *anilin* ear' această conţine venin, care pătrunzînd în găurile pielii, ajunge în vine şi le înveninează. Alifile de buze încă pot învenina sângele, după-cum s'a dovedit de mai multe-ori. — Ar fi bine deci, dacă femeile s'ar desvîţa cu totul de primejdiosul obicei de-a se „rumeni“ cu dresuri!

Pildă frumoasă. Locuitorii comunei Coşo în (comitatul Zemplin) s'au legat, sub pedapsă de bani, a nu mai bea beuturi spirituoase. Cei-ce vor călca învoiala, se vor pedepsi cu 50 fl., meniţi pentru un fond întru înaintarea intereselor şcolare.

În temniţă. Cu ziua de 30 Dec. n. dl Andreiu Baltes, fostul responsabil pentru „Tribuna“, a intrat din nou în temniţa din Seghedin, spre a-şi face lungă osîndă de 1 an şi 3 luni, de care 'l-a învrednicit judecata ungurească.

Dorim întemniţatului, care a primit un dar de Crăciun atât de amar, nu „sărbători ferice“, căci de aceste nu se poate bucura, ci curaj, putere şi — întoarcere sănătoasă!

Un comerciant român. Am fost anunţat că un comerciant român caută o comună românească potrivită, unde să deschidă prăvălie. Spre marea noastră bucurie vre-o 15—16 oferte ni-au sosit din toate părţile ţerii. Se ofereau comune mari, cu condiţiuni foarte favorabile. Comerciantul din vorbă dl *Ioan Crăciun* 'şi-a ales comuna *Vad* (comit. Făgăraşului). După-cum ni-se scrie din *Vad* dl *Crăciun* 'şi-a deschis deja de 8 zile prăvălia şi îi merge bine şi îi mulţumit. În comună sînt şi comercianţi străini, şi fireşte că acestia nu-'s de loc încantaţi de darul de Crăciun. ce li-'a făcut dl Crăciun. Cu alt privilegiu vom arăta care sînt comunele, unde se aşteaptă câte un harnic comerciant român.

Colaboratorilor,
correspondenţilor şi tuturor
cititorilor noştri
An-Nou fericit!
Redacţiunea.

R Î S.

Țiganul la moară.

Un Țigan se duse la moară să-și macine o măsură de cucuruz. Morarul vrînd să-'i ia vama, îl întrebă:

— Măi țigane cât cucuruz ai în sac?

— Trei măsuri, jupâne morar. (dar' el avea numai una)

Morarul îi luă vama pentru trei măsuri. Țiganul eșă afară și se lăuda cătră un Român:

— Am înșelat pe morar! Am înșelat pe morar!

— Cum ai înșelat pe morar, măi țigane? îl întrebă Românul.

— Hei Românico, iaca așa a fost: eu am adus la moară numai o măsură de cucuruz dar' morarul a luat vama pentru trei măsuri, numai te rog să nu-'i spui că 'l-am înșelat.

Comunicată de *Ioan Răchitan*, comerciant (Vucova).

Învitare de abonament.

„Foaia Poporului“ serbează și ea Crăciunul dimpreună cu cetitorii sei. De aceea peste fîgăduiala, ce am făcut, ea a apărut de pe acum *ilustrată*, așa cum va apăre totdeauna de aici încolo. În fiecare număr „Foaia Poporului“ va aduce cel puțin câte un chip, uneori și mai multe; pe lângă aceea mai multe îmbunătățiri vom pune în cuprinsul ei.

Ne vom nisul, ca ea să fie un *steag de apărare al cauzei naționale*, un *prietin bun*, un *sfetnic și povătuitor spre bine* al tuturor celor, cari o iau în casa lor.

Rugăm deci, pe toți cetitorii și iubitorii „Foi Poporului“ să o aboneze și să o recomande spre abonare tuturor prietinelor și cunoscuților lor.

Prețul de abonament este:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . 3 fl. (6 coroane).
Pe o jum. de an . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . 15 lei
Pe o jumătate de an . 7 lei 50 bani.

Pe mai puțin de o jumătate de an nu se primesc abonamente. Terminul de abonament se socotește dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Ne rugăm pentru trimiterea cât mai în grabă a abonamentelor, ca să putem trimite regulat foaia.

Trimiterea prețului de abonament mai ușor se face cu rambursă poștală, (Post-Anweisung, posta utalvany). Abonenții vechi să lipească pe rambursă fîșia, în care le merge foaia, ear' cei noi să-și scrie curat și cetet numele, satul și posta din urmă.

Totodată venim a înștiința, că ori-cine adună cel puțin 10 abonenți noi, va primi gratuit sau în cinste „Foaia Poporului“.

Cine câștigă mai mulți abonenți și are foaia abonată, poate să capete în cinste ori-ce cărți din librăria noastră.

Administrațiunea
„Foi Poporului“.

POSTA REDACȚIEI.

Mai multor corespondenți. Din lipsă de loc mai multe scrisori nu le-am putut publica, vor urma însă în numărul viitor toate.

N. M. în S. i. Nu 'ți-am putut răspunde, fiind foarte ocupați; în zilele acestea vei primi scrisoare. Numerii trecuți 'ți-s'au trimis a doua-oară.

G. R. în Ș. „Glumele“ să le trimiți să le vedem, apoi îți vom răspunde la întrebare. Poesia nu se poate publica. Cărțile cerute 'ți-se trimit cu rambursă.

V. Tr. în Topl. Dacă îți iau alții foaia, ar fi mai bine să mergi la poștă atunci când sosește foaia acolo; află vremea și o ia dela poștă în minutul când sosește; de altcum în numărul viitor vom scrie întemplantarea d-tale în foaie.

G. S. în P. și N. R. în S. Fiți cu răbdare, că vom publica și poesii populare în curînd. Poesii de aceste avem multe, așa că toate nu încap în foaie; poate-că le vom scoate în o broșură deosebită.

Abonent nr. 4086. (Hondol.) Despre „cartea vămilor“ întrebă la tipografia A. Todoran în Gherla, sau la V. Kraft în Sibiu. Noi nu o avem.

E. O. în C. Ți-s'au trimis doi numeri, mai departe, fără de a primi abonamentul, nu se poate.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

LOTERIE.

Tragerea din 2 Ianuarie n.

Budapesta: 24 31 43 65 41

Tragerea din 5 Ianuarie n.

Sibiu: 4 86 12 55 19

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 30 Decembrie: Sibiu, Băița, Lupșa.

Marți, 31 Decembrie: Lăpușul-românesc.

Mercuri, 1 Ianuarie 1897: Cetatea-de-baltă, Cohalm, Hodod, Șilimegi, Silvașul-de-sus.

Joi, 2 Ianuarie: Deva, Gherncsig.

Sâmbătă, 4 Ianuarie: Gorosleul de pe Someș

Duminică, 5 Ianuarie: Corond, Murăș-Oșorhei.

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. după Nasc. I. Chr. gl. 8, sft. 11	răs.	ap.
Dum.	29 Pruncii ucși de Irod	10 Pavel pust.	7 47 4 13
Luni	30 S. Muc. Anisia	11 Higien	7 46 4 14
Marti	31 Cuv. Melania	12 Erneat	7 45 4 15
Merc.	1 (+) Tăier împ. și S. V.	13 Ilarie	8 17 4 11
Joi	2 Păr. Silvestru	14 Felix	8 17 4 11
Vineri	3 Pror. Malachir	15 Mauru	8 17 4 12
Sâmb.	4 Sob. SS. 70 de Ap.	16 Marcel	8 17 4 13

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare cu preț foarte scăzut:

Părți alese

din

„Istoria Transilvaniei“

pe 200 ani din urmă (3 volume mari)

de

George Barițiu.

Partea înagă costă acum numai fl. 6.50 broș., leg. fl. 8.60

Se vinde însă și câte un volum și costă

I. (775 pagine) broș. fl. 2.50, leg. fl. 3.50.

Cuprinsul: După introducere și câteva scule biografice cuprinde un lung șir de întâmplări dintre anii 1683 până în preajma zilei din 1848 (răsmirița) și

un adaus cu 44 documente.

II. (800 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: lucrurile și întâmplările mari din anii 1848 până la 1860 și

un adaus cu 36 documente.

Vol. III. (625 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: întâmplări dintre anii 1860 până la 1883 și apoi un lung șir de lupte politice și naționale românești purtate cu mari jertfe și cu mult curagiu și

un adaus de 96 documente.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

**Lanțul de oțel patentat „Goeppinger“
cu zale fără fertură (neforostuite)**

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebunțeze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțire, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul cel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

[2826] 4—25

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1897.

Anul XII.

SIBIU.

Editura și tiparul „Tipografie“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 23 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 23 cr.

Cu două portrete ale dlui Dr. Ioan Rațiu.

Sumar: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Transilvania și Ungaria. — Alexandru Vlăhuța (cu o schiță literară): „Dela șezătoare“ și „Un crăciun“, (nuvele). — Epigrame. — „Doina“ de G. Coșbuc. — „O pagină din istoria anului 1848—49“ de C. Vancu. — „Cine a sberat?“. — „Bucătica din gură“ (anedote). — Dr. Ioan Rațiu (biografie cu două portrete). — „Istorie despre porumbi“. — „Pui de lei“, poezii de Ioan Nenițescu (cu o schiță literară). — „Snoave“. — Anton Pann (cu o schiță literară): „Despre pricini de judecări“ și „Povestea vorbii“. — „Dimineața și seara“, de doamna Colomb. — Victor Vlad Delamarină (cu o schiță literară): „Al mai tare om din lumie“ și „Noi nis acasă“. — „Răvașul nostru“, de Ioan Scurtu. — „Drept de neguțitor“, de Ioan Costin. — „Povețe“. — „Tirgurile din Ungaria“. — „Tirgurile principale din Bucovina și România.“ — Insetate.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 23 cr.

"Sentinela" institut de economii și credit ca societate pe acțiuni în Satele-nou (Satele-Weßel) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

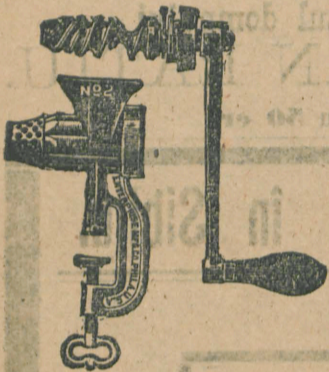
[2398] 17-20

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 5— recomandă:

mașina de măcinat carnea

galvanisată argintiu.

Constă numai din două părți, părțile de întregire nu sunt trebuincioase.

Părțile tăietoare se ascut de sine la întrebuințare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea mașinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăți de pâine în launtru.

Se capătă în patru mărimi:

Nr.	2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

"Tipografia", soc. pe acțiuni în Sibiu.

Călimdarul "LUMEI ILUSTRATE"

e unicul în privința conținutului său interesant și frumos. Chiar aceluia, cari nu obișnuiesc întrebuințarea călimdarelor, încă le este folositor pentru bogatul său cuprins de anecdote, pentru partea umoristică, precum și pentru povestirile și novelele sale. Pe lângă aceasta conține

121 de ilustrații

care-i alcătuiesc o adevărată podoabă. Între altele găsim familia regală, toți ministrii, Fleva, Delavrancea, Speranță și alți 30 scriitori, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română.

Prețul acestui călimdar este numai 70 cr. — Se vinde cu același preț la Librăria "Tipografiei", societate pe acțiuni în Sibiu.

La "Tipografia", societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

**TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICI
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.**

Prețul 2 fl.

Ocazie de cumpărat.

Numai pentru scurt timp.

În urma abundenței depozitului meu de mărfuri, eu ofer prea stimaților mei mușterii, de azi încolo

o scădere de 10% cassa-sconto

din prețurile mele, cât se poate de ieftin statorite, la toate articolele, afară de rude de fer din Cudgir și de tinichea neagră, precum și vase de culină, tacâmuri, bricege, patine, tot felul de unelte, ferecări de zidiri și de mobile, cuie de drot și șuruburi, colorii de oleu, osii etc.

Vânzare de burdufuri de vin, de plăci de gumi și de articoli tehnici, pe prețurile originale ale fabricii.

Nădejduind o mare încurajare, semnez

[3056] 3-3

Victor Dahinten,

neguțetor de ferărie în Alba-Iulia. Piața mare.

La "Tipografia", societ. pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

CURA DE APĂ

de Preotul Sebașt. Kneipp. Prețul 1 fl. 50 cr.

Cine bea
Kathreiner
Cafeaua de maltă Kneipp

Mă-mi place mai mult!

Toti cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toti aceia, a căror bună dispoziție este jignită prin ceva. Îndeosebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beaură și cea mai ușoară de mistuit. *****

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beaură de un gust plăcut și predilect. *****

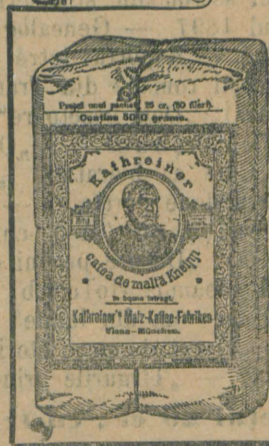
Toti aceia, cari vor să cruce în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură. *****

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare. Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grije cele imprimare pe pachetul original cu inscripția "Kathreiner".

Pachete fără numele Kathreiner nu sunt veritabile.

3103 1-12